

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
	نمره		

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املا و دستور

۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) <u>مسلک</u> مرغ گرفتار قفس هم چو من است ب) <u>مَعْبَر</u> تمام شد و وارد محوطه پیش روی دشمن شدیم. ج) بر <u>طیلسان</u> آبی مدیترانه دوخته شده است. د) همواره عشق قدیم را موضوع <u>صحیفه</u> شعر خود می گرداند.	۱
۲	معادل درست هریک از توضیحات عرفانی زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست. (مراقبت / مکاشفت) ب) خالی شدن قلب سالک از آن چه جز خداست. (تجربید / اشتیاق)	۰/۵
۳	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گفت: «از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم» ب) بزنی خودتان را به ناخوشی و بگویند طبیب (غدقن / قدغن) کرده.	۰/۵
۴	در هریک از موارد زیر یک نادرستی املايي دیده می شود؛ آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید. الف) نمی پذیرفتید و طفره می رفتید ولی اسرارهای من بود که بوی التماس می داد و عاقبت شما را متقاعد کرد. ب) شیرمرد عرصه ناوردهای حول / طعمه دام و دهان خوان هشتم بود	۰/۵
۵	در گروه کلمه های زیر، دو مورد نادرستی املايي وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید. «استیصال و درماندگی - سوء هاضمه - مسطور و پوشیده - اجین و آمیخته - مأوا و پناهگاه»	۰/۵
۶	نوع حذف را در هریک از موارد زیر تعیین کنید. الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد ب) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.	۰/۵
۷	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) چون رود <u>امیدوارم</u> بی تابم و بی قرارم ب) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم <u>برگ</u> و <u>بار</u> من و تو	۰/۵
۸	با توجه به بیت های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. تو مشّت درشت روزگاری زین بی خردان سفله بستان از گردش قرن ها پس افکند داد دل مردم خردمند الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار»، واژه «مشت»، هسته است. ب) ترکیب «مردم خردمند»، وصفی و ترکیب «بی خردان سفله»، اضافی است. درست نادرست درست نادرست	۰/۵
۹	در متن زیر، یک نقش تبعی «معطوف» و یک «بدل» بیابید. «ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریار است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند، آشیان دارد.»	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه دوم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱۰	در هریک از گروه های اسمی زیر، نوع «وابسته و وابسته» را مشخص کنید. الف) دوازده سیر زعفران: (ب) شرایط تقریباً پایدار:	۰/۵
۱۱	در همه بیت ها به جز گزینه ..... شیوه بلاغی دیده می شود. الف) همی داد مژده یکی را دگر ب) رخ شاه کاووس پر شرم دید ج) که هر چند فرزند هست ارجمند د) چنین است سوگند چرخ بلند که بخشود بر بی گنه دادگر سخن گفتنش با پسر نرم دید دل شاه از اندیشه یابد گزند که بر بی گناهان نیاید گزند	۰/۲۵
۱۲	مفهوم نشانه «ان» را در واژه های زیر بنویسید. الف) بابکان: (ب) خندان:	۰/۵
۱۳	در عبارت زیر، زمان فعل های مشخص شده را دقیقاً تعیین کنید. «صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود. جوجه کبک ها، خط و خال انداخته اند.»	۰/۵
۱۴	در عبارت زیر، یک حرف پیوند هم پایه ساز بیابید. «برخی در همان نخستین منزل از پا درآمدند. بسیاری در دومین منزل به زاری زار جان سپردند اما آنان که همت یارشان بود، پیش تر می رفتند.»	۰/۲۵

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۱۵	مصراع اول بیت «.....» الف) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار به هر حالت که بودم با تو بودم میهن ای میهن « کدام است؟ (ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم	۰/۵
۱۶	مصراع دیگر هریک از بیت های زیر را بنویسید. الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند ب) ..... ج) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر بیداری ستاره، در چشم جویباران	۱/۵
۱۷	تلمیح به کار رفته در بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید. «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»	۰/۵
۱۸	بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید. «نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید»	۰/۵
۱۹	آرایه مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید. * عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را * محرم این هوش جز بی هوش نیست دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را مر زبان را مشتری جز گوش نیست	۰/۵

ادامه سؤالات در صفحه سوم

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۲۰	در بیت زیر، شاعر برای بیان وجه شبه، از کدام آرایه ادبی بهره برده است؟ «عاشق آن باشد که چون آتش بود گرم رو، سوزنده و سرکش بود»	۰/۲۵
۲۱	نوع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟ نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند؟ بگفت از عشق بازان این عجب نیست بگفتا جان فروشی در ادب نیست	۰/۲۵
۲۲	کدام یک از ویژگی های حماسه در بیت های زیر دیده می شود؟ آن ها را از کمانک های مقابل انتخاب کنید. الف) بدان گاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه (ملی - قهرمانی) ب) یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش بر آمد به ماه (خرق عادت - ملی)	۰/۵
۲۳	مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید. الف) نان را از من بگیر اگر می خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه. / گل سرخ را از من بگیر ب) آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟	۰/۵

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۲۴	پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد.	۰/۵
۲۵	در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد.	۰/۵
۲۶	یکی که کباده شعر و ادب می کشید، جلو رفته جبهه شاعر را بوسید.	۰/۵
۲۷	یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.	۰/۵
۲۸	بگرای چو ازدهای گرز	۰/۵
۲۹	دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ	۰/۵
۳۰	در بُنِ این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود	۰/۵
۳۱	چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بباید زدن سنگ را بر سبوی	۰/۵
۳۲	مفهوم کلی مصراع دوم بیت زیر با کدام گزینه مناسبت دارد؟ «هیچ نقّاش نمی بیند که نقشی بر کند و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای» الف) ما عَبَدَناکَ حَقَّ عِبَادَتِکَ. ب) ما عَرَفَناکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ.	۰/۲۵

ادامه سؤالات در صفحه چهارم

سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳		رشته : کلیه رشته ها		ساعت شروع : ۸ صبح		تعداد صفحه : ۴																					
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی :		تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۰۳/۱۱		مدت امتحان : ۹۰ دقیقه																					
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸																											
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir																											
ردیف		سؤالات (پاسخ نامه دارد)																									
نمره																											
۳۳	عبارت «کلمات را کنار زنید و در زیر آن، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است، تماشا کنید.»، بر چه مفهومی تأکید دارد؟																										
۳۴	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران گنش آن خانه که بیت‌الحزن است»																										
۳۵	در بیت «گفت: آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه گفت: در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست!»، بر چه موضوعی تأکید شده است؟																										
۳۶	مفهوم کدام بیت بیانگر این موضوع است که: «ظاهر انسان بیانگر احوال درونی اوست»؟ الف (سرّ من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست ب (هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش																										
۳۷	هریک از بیت های ردیف اول با کدام یک از وادی های عرفانی ذکر شده در ردیف دوم مطابقت دارد؟ <table><tr><td colspan="2">ردیف اول</td><td colspan="2">ردیف دوم</td></tr><tr><td colspan="2">بیت</td><td colspan="2">وادی عرفانی</td></tr><tr><td>الف</td><td>هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش</td><td colspan="2">توحید</td></tr><tr><td>ب</td><td>روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند</td><td colspan="2">استغنا</td></tr><tr><td>ج</td><td>هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است</td><td colspan="2">معرفت</td></tr></table>							ردیف اول		ردیف دوم		بیت		وادی عرفانی		الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید		ب	روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا		ج	هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	معرفت	
ردیف اول		ردیف دوم																									
بیت		وادی عرفانی																									
الف	هریکی بینا شود بر قدر خویش / باز یابد در حقیقت صدر خویش	توحید																									
ب	روی ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند	استغنا																									
ج	هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است	معرفت																									
۳۸	بیت زیر با کدام مثل مشهور از نظر مفهوم تناسب دارد؟ «سخن گفته دگر باز نیاید به دهن اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد» الف) از ماست که بر ماست ب) تیری که از شست رفت، به کمان باز نمی‌گردد.																										
۳۹	با توجه به رباعی زیر، منظور از «طریق پاکبازی» چیست؟ کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!																										
۴۰	با توجه به بیت «بیامد دو صد مرد آتش فروز دمیدند گفتی شب آمد به روز»، کدام توضیح درست است؟ الف) از شعله بزرگ آتش، شب مثل روز روشن شد. ب) از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.																										
۴۱	عبارت زیر بر چه نکته ای تأکید دارد؟ «وقتی قومی به اسارت دشمن در آید و مغلوب و مقهور بیگانه گردد، تا وقتی که زبان خویش را حفظ کند، همچون کسی است که کلید زندان خویش را در دست داشته باشد.»																										
۲۰		جمع نمره																									
موفق باشید .																											

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

الف) قلمرو زبانی (نمره ۷) معنی واژه، املا و دستور

۱	(به معادل های درست، نمره تعلق می گیرد) الف) روش، طریق؛ ص ۲۶؛ ۰/۲۵ ج) نوعی ردا؛ ص ۶۱؛ ۰/۲۵ ب) محل عبور، گذرگاه؛ ص ۹۲؛ ۰/۲۵ د) کتاب؛ ص ۱۵۵؛ ۰/۲۵	۱
۲	الف) مراقبت؛ ص ۱۴؛ ۰/۲۵ ب) تجرید؛ ص ۱۲۳؛ ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) بهر؛ ص ۱۹؛ ۰/۲۵ ب) قدغن؛ ص ۱۳۴؛ ۰/۲۵	۰/۵
۴	الف) اصرار؛ ص ۸۹؛ ۰/۲۵ ب) هول؛ ص ۱۱۰؛ ۰/۲۵	۰/۵
۵	مستور و پوشیده؛ ص ۴۷؛ ۰/۲۵ عجین و آمیخته؛ ص ۶۲؛ ۰/۲۵	۰/۵
۶	الف) معنوی (حذف فعل است)؛ ص ۱۶؛ ۰/۲۵ ب) لفظی (حذف فعل است)؛ ص ۱۶؛ ۰/۲۵	۰/۵
۷	الف) مسند، ص ۸۴؛ ۰/۲۵ ب) مفعول؛ ص ۸۴؛ ۰/۲۵	۰/۵
۸	الف) درست؛ ۰/۲۵ ب) نادرست؛ ۰/۲۵ ص ۳۶	۰/۵
۹	معطوف: شهریاری؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۲۶ بدل: پرندگان یا بلندترین کوه روی زمین؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۲۶	۰/۵
۱۰	الف) ممیز؛ ۰/۲۵؛ ص ۶۵ ب) قید صفت؛ ۰/۲۵؛ ص ۷۴	۰/۵
۱۱	ب، ۰/۲۵؛ ص ۱۰۵	۰/۲۵
۱۲	الف) بابکان: منسوب به بابک (نسبت)؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۵۲ ب) خندان: نشانه صفت فاعلی (حالیه)؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۵۲	۰/۵
۱۳	نمی شود: مضارع اخباری؛ ۰/۲۵؛ ص ۸۱ انداخته اند: ماضی نقلی؛ ۰/۲۵؛ ص ۸۱	۰/۵
۱۴	اما؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۴۰	۰/۲۵

ب) قلمرو ادبی (نمره ۵) حفظ شعر و آرایه های ادبی

۱۵	ب) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم؛ ص ۱۱۷	۰/۵
۱۶	الف) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه؛ ۰/۵؛ ص ۹۷ ج) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی؛ ۰/۵؛ ص ۲۳ ب) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران؛ ۰/۵؛ ص ۵۷	۱/۵
۱۷	در این بیت به زندگی پادشاه اساطیری ایران، جمشید اشاره شده است که جام جهان بینی داشت و در آن احوال جهان را می دید؛ ص ۲۸؛ (توضیحات مشابه، درست است.)	۰/۵
۱۸	پرده به دو معنی به کار رفته است؛ اول، نغمه و آواز؛ ۰/۲۵؛ دوم، حجاب و پوشش؛ ۰/۲۵؛ ص ۴۸	۰/۵
۱۹	اسلوب معادله ۰/۲۵؛ زیرا مصراع دوم در هر بیت، مصداقی برای مصراع اول آن است. ۰/۲۵؛ ص ۴۸ (دلایل درست دیگر نیز پذیرفتنی است.)	۰/۵
۲۰	کنایه؛ ص ۱۲۶ (تناسب یا مراعات نظیر و ایهام نیز درست است)	۰/۲۵
۲۱	مناظره؛ ص ۲۰	۰/۲۵
۲۲	الف) ملّی؛ ۰/۲۵ ب) خرق عادت؛ ۰/۲۵؛ ص ۱۰۶	۰/۵

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس : فارسی ۳	رشته : کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۲	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۱	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	پاسخ ها	نمره
------	---------	------

۲۳	الف) خنده ، عشق و شادی و ... ؛ ۰/۲۵ ص ۱۵۳ ب) دوران حکومت قبل از انقلاب (یا هر اشاره مشابه) ؛ ۰/۲۵ ص ۸۴	۰/۵
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب (نظر همکاران محترم صائب است.)		
۲۴	خداوند آبروی بندگان(۰/۲۵) را به سبب گناه آشکار نمی برد. (۰/۲۵)؛ ص ۱۲	۰/۵
۲۵	پیمودن راه عشق (قدم در راه عاشقی گذاشتن) برای کسی امکان دارد(۰/۲۵) که به فکر خودش نباشد. (۰/۲۵)؛ ص ۵۳	۰/۵
۲۶	یکی که ادعای شعر و شاعری داشت،(۰/۲۵) جلو رفت و پیشانی شاعر را بوسید. (۰/۲۵)؛ ص ۱۳۶	۰/۵
۲۷	روزگاری همه مردم یا کشورها به روم توجه داشتند(۰/۲۵) و از آن حساب می بردند (از قدرتش می ترسیدند)؛ (۰/۲۵)؛ ص ۶۲	۰/۵
۲۸	مانند اژدهای سمی یا خطرناک (۰/۲۵) حمله کن ؛ (۰/۲۵)؛ ص ۳۵	۰/۵
۲۹	در دوران گذشته، در کشورم (۰/۲۵) درد و غم زیادی وجود داشت. (ما با مصیبت های زیادی همراه بودیم.)؛ (۰/۲۵) ؛ ص ۸۴	۰/۵
۳۰	رستم در ته چاهی که به جای آب، (۰/۲۵) شمشیر و سرنیزه زهر آلود داشت، گم شده بود. (۰/۲۵)؛ ص ۱۱۲	۰/۵
۳۱	اگر می خواهی حقیقت را آشکار کنی، (۰/۲۵) باید دست به آزمودن آن ها بزنی . (دست به آزمایش بزنی)؛ (۰/۲۵) ؛ ص ۱۰۰	۰/۵
۳۲	ب) یا (ما عرفناک حق معرفتک)؛ ص ۱۳	۰/۲۵
۳۳	توجه به باطن و حقیقت هر چیز و پرهیز از ظاهربینی؛ ص ۷۳	۰/۵
۳۴	بیگانه ستیزی، عدم وابستگی به بیگانگان، یا هر توضیح درست مشابه ؛ ص ۲۶	۰/۵
۳۵	عقل و خرد مهمتر از حفظ ظاهر و رعایت آن است. ص ۲۱	۰/۵
۳۶	الف) یا (سرّ من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست)؛ ص ۵۰	۰/۲۵
۳۷	صص ۱۲۲-۱۲۳ هر مورد ۰/۲۵	ردیف
		الف
		ب
		ج
۳۸	ب) یا (تیری که از شست رفت به کمان باز نمی گردد.)؛ ص ۱۴۱	۰/۲۵
۳۹	عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر؛ ص ۹۵	۰/۲۵
۴۰	ب) یا (از بسیاری دود، روز مثل شب تاریک شد.) ص ۱۰۳	۰/۲۵
۴۱	توجه به اهمیت زبان ملی و تلاش برای حفظ آن؛ ص ۱۵۹	۰/۵
موفق باشید.		